

વિકસતિ જાતિ કલ્યાણ/ અનુસૂચિત
જાતિ કલ્યાણ પ્રભાગ હસ્તકના ગ્રાન્ટ-
ઇન-એઇડ છાત્રાલયો માટે સ્થળફેર
અંગે સૂચનાઓ બહાર પાડવા બાબત

ગુજરાત સરકાર

સામાજિક ન્યાય અને અધિકારિતા વિભાગ

ઠરાવ ક્રમાંક: SJED/EAA/e-file/17/2023/1971/A-1

સચિવાલય, ગાંધીનગર.

તારીખ: ૦૫/૦૧/૨૦૨૬

વંચાણે લીધા:-

(૧) આ વિભાગનો તા.૦૧/૦૮/૨૦૨૩નો સમાનાંકી ઠરાવ

(૨) નિયામકશ્રી(વિકસતી જાતિ કલ્યાણ)નો તા.૦૧/૦૭/૨૦૨૫નો પત્ર ક્રમાંક:વિજાક/છતલ/સ્થળફેર/૨૦૨૫-
૨૬/૨૭૬

આમુખ:-

વંચાણે લીધેલ ક્રમ-(૧) પરના આ વિભાગના તા.૦૧/૦૮/૨૦૨૩ના ઠરાવથી વિભાગ હેઠળના વિકસતિ જાતિ કલ્યાણ/ અનુસૂચિત જાતિ કલ્યાણ પ્રભાગ હસ્તક કાર્યરત ગ્રાન્ટ-ઇન-એઇડ છાત્રાલયો માટે સ્વૈચ્છીક સંસ્થાઓ દ્વારા કરવામાં આવતી વિવિધ રજૂઆતો બાબતે સૂચનાઓ બહાર પાડવામાં આવેલ હતી. જેની અમુક જોગવાઈઓ રદ કરવા અને અમુક જોગવાઈઓમાં સુધારો કરવાની દરખાસ્ત નિયામકશ્રી(વિકસતી જાતિ કલ્યાણ) દ્વારા ઉક્ત વંચાણે લીધાં ક્રમ-(૨) પરના તા.૦૧/૦૭/૨૦૨૫ના પત્રથી અત્રે કરવામાં આવેલ હતી. જે દરખાસ્ત વિચારણા હેઠળ હતી.

ઠરાવ:-

પુખ્ત વિચારણાના અંતે અત્રેના તા.૦૧/૦૮/૨૦૨૩ના ઠરાવને બદલે હવે વિકસતી જાતિ કલ્યાણ/અનુસૂચિત જાતિ કલ્યાણ પ્રભાગ હસ્તકના ગ્રાન્ટ ઇન એઇડ છાત્રાલયોના સ્થળફેર બાબતે નીચે મુજબની સૂચનાઓ બહાર પાડવાનું આથી ઠરાવવામાં આવે છે.

A બંધ પડેલ કે રદ થયેલ છાત્રાલય સામે નવા છાત્રાલય ચાલુ કરવા તથા તદ્દન નવા છાત્રાલયો શરૂ કરવા માટે:

નવા ગ્રાન્ટ ઇન એઇડ છાત્રાલયો શરૂ કરવા માટે જે-તે વર્ષના અંદાજપત્રમાં નવી બાબતની મંજૂરી મેળવી, વર્તમાનપત્રમાં જાહેરાત આપી, જે-તે સંસ્થાને છાત્રાલય શરૂ કરવાની મંજૂરી આપવાની

રહેશે તથા જો સદરહું છાત્રાલયો ભવિષ્યમાં કોઈ કારણોસર બંધ પડે અને તેની માન્યતા રદ કરવામાં આવે તો, આવા બંધ પડેલ કે માન્યતા રદ થયેલ છાત્રાલયોની માન્ય સંખ્યાની મર્યાદામાં વિભાગની પૂર્વ મંજૂરી બાદ વર્તમાન પત્રમાં જાહેરાત આપી એ જ (સમાન) જીલ્લામાં જ નવી સંસ્થાઓને છાત્રાલયો શરૂ કરવાની મંજૂરી આપવાની રહેશે.

B ગ્રાન્ટ ઇન એઇડ છાત્રાલયને ટ્રસ્ટફેર કરવા માટે:

સ્વૈચ્છિક ટ્રસ્ટ/સંસ્થાને જે તે છાત્રાલય ચલાવવાની માન્યતા આપ્યા બાદ કોઈ પણ કિસ્સામાં છાત્રાલયના ટ્રસ્ટફેરની મંજૂરી આપવામાં આવશે નહીં.

C ગ્રાન્ટ ઇન એઇડ છાત્રાલયને તબદીલ (કન્યા થી કુમાર / કુમાર થી કન્યા) કરવા માટે:

સ્વૈચ્છિક ટ્રસ્ટ/સંસ્થાને જે હેતુ (કુમાર કે કન્યા) માટે છાત્રાલય ચલાવવાની માન્યતા આપી હોય, ત્યારબાદ સામાન્ય રીતે છાત્રાલયની, તે હેતુમાં તબદીલી (કન્યા થી કુમાર / કુમાર થી કન્યા) કરવાની મંજૂરી આપવામાં આવશે નહિં. પરંતુ રાજ્યના અંતરિયાળ વિસ્તારમાં કન્યા કેળવણીને ઉત્તેજન મળતું હોય તેમજ રાજ્ય સરકારને વધારાનો કોઈ નાણાકીય બોજો ન પડતો હોય તેમજ ટ્રસ્ટ અને સ્થળ એક જ હોય તો વિભાગનો હવાલો ધરાવતાં મંત્રીશ્રી ખાસ કિસ્સામાં છાત્રાલયના હેતુમાં તબદીલી (કુમાર થી કન્યા) ની મંજૂરી આપી શકશે.

D ગ્રાન્ટ ઇન એઇડ છાત્રાલયને સ્થળફેર કરવા માટે:

ગ્રાન્ટ ઇન એઇડ છાત્રાલયનું હાલનું મકાન (૧) જૂનું બિસમાર અને ભયજનક હાલતમાં અથવા(૨) સંસ્થા તરફથી મંજૂરી મેળવીને નવા મકાનનું બાંધકામ કરવામાં આવેલ હોય અથવા(૩) છાત્રાલયના હાલ હયાત મકાન કરતા વધુ સારા પ્રમાણમાં અદ્યતન સગવડ ધરાવતું મકાન બનાવ્યું હોય કે વધુ સારા પ્રમાણમાં સગવડ ધરાવતું મકાન ભાડે રાખ્યું હોય તો, ઉપરોક્ત સંજોગો ધ્યાનમાં લઈને છાત્રાલય હાલના સ્થળથી નવા મકાનના સ્થળનું અંતર ૧૦ કિ.મી. સુધીનું હોય તો સ્થળફેર કરવાની મંજૂરી નિયામકશ્રી કક્ષાએ આપવાની રહેશે. જો છાત્રાલયની હાલની જગ્યાથી સ્થળફેરની જગ્યાનું અંતર ૧૦ કિ.મી.થી વધુ હોય તો છાત્રાલયના સ્થળફેરની મંજૂરી આપવાની સત્તા સામાજિક ન્યાય અને અધિકારીતા વિભાગની રહેશે.

વધુમાં સંસ્થા પોતાના મકાનમાંથી ભાડાના મકાનમાં છાત્રાલયનું સ્થળફેર કરવા માંગતી હોય તો તેવા કિસ્સામાં સ્થળફેરની જગ્યાના અંતરને ધ્યાને લીધા સિવાય તમામ કેસોમાં છાત્રાલયના સ્થળફેરની મંજૂરી સામાજિક ન્યાય અને અધિકારીતા વિભાગની રહેશે.

- સંસ્થાએ સ્થળફેર માટેની દરખાસ્ત, નિયત ચેકલીસ્ટમાં વિગતો ભરી જરૂરી કાગળો સાથે આ વિભાગ હેઠળની સંબંધિત નિયામકશ્રીની કચેરી મારફતે જ કરવાની રહેશે. (નમૂનો સામેલ છે.)

- છાત્રાલયને બે વર્ષ સુધી સહાયક અનુદાન વગર ચલાવવા માટેનું ભંડોળ સંસ્થા પાસે ઉપલબ્ધ હોય તો જ સંસ્થાની સ્થળફેરની દરખાસ્ત વિચારણામાં લેવાની રહેશે.
- સંસ્થા દ્વારા છેલ્લા ત્રણ વર્ષના ઓડિટના પત્રકો રજૂ કરવાના રહેશે. જેને ધ્યાને લઈ સંસ્થાના આવક/જાવક અને પાકા સરવૈયા જેવા વાર્ષિક હિસાબોની સમીક્ષા કરી, આત્મનિર્ભર સંસ્થાની માન્યતા રદ કરવાની રહેશે.
- સંસ્થા દ્વારા છાત્રાલય સ્થળફેર અંગે કરેલ ઠરાવ સામેલ રાખવાનો રહેશે. જે અંગે જે તે જિલ્લાના સમાજ કલ્યાણ અધિકારીનાયબ નિયામક દ્વારા સંસ્થાના તમામ સભ્યોની સહમતિ છે કે કેમ તે અંગેની ખાતરી કરવાની રહેશે.
- છાત્રાલયના હાલના સ્થળે છાત્રાલય સ્થળફેર બાબતે કોઈ વાંધા અરજી કે વિરોધ તેમજ કોઈ વિવાદ/કોર્ટ કેસ પડતર ના હોય તો જ દરખાસ્ત વિચારણામાં લેવાની રહેશે.
- જો સુચિત સ્થળફેરની જગ્યાએ છાત્રાલયને ઓછામાં ઓછા ૨૦ (વીસ) કે તેથી વધુ સંખ્યામાં બાળકો મળવાપાત્ર હોય તો જ તે સંસ્થાને સ્થળફેરની મંજૂરી આપવાની રહેશે. વધુમાં નિયામકશ્રી અનુસૂચિત જાતિ કલ્યાણ અને વિકસતી જાતિ કલ્યાણ દ્વારા સમયાંતરે ગ્રાન્ટ-ઇન-એઇડ છાત્રાલયોની માન્ય સંખ્યા સામે બાળકોના પ્રવેશની ચકસણી કરવાની રહેશે. જો ગ્રાન્ટ-ઇન-એઇડ છાત્રાલયોની માન્ય સંખ્યા સામે છેલ્લા ત્રણ વર્ષમાં ૨૦ (વીસ) થી ઓછા બાળકોને પ્રવેશ આપવામાં આવેલ હશે તો તે ગ્રાન્ટ-ઇન-એઇડ છાત્રાલયની માન્યતા રદ કરવાની પ્રક્રિયા હાથ ધરવાની રહેશે.
- સંસ્થાએ છેલ્લા ૭ વર્ષમાં છાત્રાલયના બાંધકામ માટે સરકારી અનુદાન મેળવેલ હોય તો તે સંસ્થાની સ્થળફેરની દરખાસ્ત ધ્યાને લેવાની રહેશે નહીં.
- છાત્રાલયના સ્થળફેરની દરખાસ્ત શૈક્ષણિક વર્ષ ચાલુ થવાનાં ૩(ત્રણ) માસ અગાઉ કરવાની રહેશે. શૈક્ષણિક વર્ષ ચાલુ થયા બાદ દરખાસ્ત સ્વીકારવાની રહેશે નહિ પરંતુ છાત્રાલયનું મકાન જર્જરિત હોય, છાત્રાલયની નજીકની શાળા બંધ થયેલ હોય, સંસ્થા દ્વારા સગવડોવાળું અદ્યતન મકાન બનાવવામાં આવેલ હોય, ભાડાનું મકાન જે-તે મકાન માલિક દ્વારા ખાલી કરાવવાના સંજોગો ઉપસ્થિત થયેલ હોય અથવા કોઈ આકસ્મિક સંજોગો ઉપસ્થિત થયેલ હોય તેવા કિસ્સામાં છાત્રાલય સ્થળફેરની જરૂરીયાતને ધ્યાને લઈ, કોઈ પણ સમયે આવેલ સ્થળફેરની દરખાસ્તને વિચારણામાં લેવાની રહેશે.
- જે હેતુ માટે અગાઉ છાત્રાલયની મંજૂરી આપવામાં આવેલ છે તે હેતુ માટે જ સ્થળફેરની દરખાસ્ત હશે તો દરખાસ્ત ધ્યાને લેવાની રહેશે.

- મંજૂરી મળ્યા બાદ જ સ્થળફેર કરવાનું રહેશે. મંજૂરીની અપેક્ષાએ સ્થળફેર કરવાનું રહેશે નહીં. જો મંજૂરી મેળવ્યા વગર છાત્રાલયનું સ્થળફેર કરેલ હશે તો સહાયક અનુદાન મળવાપાત્ર થશે નહિં તેમજ છાત્રાલયની માન્યતા પણ રદ કરવામાં આવશે.
- એક જીલ્લામાંથી બીજા જિલ્લામાં સ્થળ ફેરફાર કોઈ પણ સંજોગોમાં કરી શકાશે નહીં.
- જે-તે ગ્રાન્ટ ઇન એઇડ છાત્રાલયનું સ્થળફેર કરેલ હોય તેવા છાત્રાલયની સ્થળફેર કર્યા બાદના ત્રણ (૩) માસમાં જિલ્લા કક્ષાએથી રૂબરૂ મુલાકાત લેવાની રહેશે તથા છાત્રાલયની માન્ય સંખ્યા મુજબ બાળકોની સંખ્યા ચકાસણી કરી, છાત્રાલયના મકાનની ભૌતિક ચકાસણી કરી તથા જે સંજોગોસર/કારણોસર સ્થળફેર કરેલ હોય તે સંજોગોનું નિવારણ આવેલ છે કે કેમ? તે ચકાસણી કરી, જે-તે ગ્રાન્ટ ઇન એઇડ છાત્રાલયની સ્થળફેર કર્યા બાદના ચાર માસમાં વિભાગકક્ષાએ તેનો વિગતવાર અહેવાલ રજૂ કરવાનો રહેશે.
- સંસ્થાએ સ્થળફેરની દરખાસ્ત સાથે સંસ્થાનું હાલનું મકાન જૂનું, બિસ્માર અને ભયજનક અથવા જર્જરીત હોવા અંગેનું સક્ષમ કક્ષાનું પ્રમાણપત્ર રજૂ કરવાનું રહેશે તેમજ સુચિત સ્થળફેરનું મકાન રહેવા લાયક હોવા અંગેનું તેમજ ફાયર સેફ્ટીનું સક્ષમ કક્ષાનું પ્રમાણપત્ર પણ રજૂ કરવાનું રહેશે.

ઉક્ત સૂચનાઓનું ચૂસ્તપણે પાલન કરવાનું રહેશે તેમજ સ્વૈચ્છિક સંસ્થાઓ દ્વારા કરવામાં આવતી સ્થળફેર અંગેની દરખાસ્ત સંબંધિત નિયામકશ્રીની કચેરી મારફતે જ વિભાગને મોકલવાની રહેશે. જરૂરી વિગતો/માહિતી વગરની અધૂરી દરખાસ્ત વિભાગ કક્ષાએથી બારોબાર દફતરે કરવામાં આવશે.

આ ઠરાવ આ વિભાગની સરખા ક્રમાંકની ફાઇલ પર માન. મંત્રીશ્રી(સા.ન્યા.)ની તા.૦૫/૧૨/૨૦૨૫ની નોંધથી મળેલ મંજૂરી અન્વયે બહાર પાડવામાં આવે છે.

ગુજરાતના રાજ્યપાલશ્રીના હુકમથી અને તેમના નામે,

(જી.પી.પટેલ)

સંયુક્ત સચિવ

સામાજિક ન્યાય અને અધિકારીતા વિભાગ

નકલ રવાના:

- માન.મંત્રીશ્રી(સા.ન્યા)ના અંગત સચિવશ્રી, સ્વર્ણિમ સંકુલ-૧, સચિવાલય, ગાંધીનગર.
- માન.રા.ક.મંત્રીશ્રી(સા.ન્યા.)ના અંગત સચિવશ્રી, સ્વર્ણિમ સંકુલ-૨, સચિવાલય, ગાંધીનગર.
- સચિવશ્રી(સા.ન્યા.)ના અંગત મદદનીશશ્રી, સા.ન્યા અને અ.વિ., સચિવાલય, ગાંધીનગર.
- સર્વે અધિકારીશ્રીઓ, સા.ન્યા અને અ.વિ., સચિવાલય, ગાંધીનગર.

- નિયામકશ્રી, અનુસૂચિત જાતિ કલ્યાણ, ડૉ. જીવરાજ મહેતા ભવન, ગાંધીનગર.
- નિયામકશ્રી, વિકસતિ જાતિ કલ્યાણ, ડૉ. જીવરાજ મહેતા ભવન, ગાંધીનગર.
- સર્વે સેક્શન અધિકારીશ્રીઓ, સામાજિક ન્યાય અને અધિકારીતા વિભાગ, સચિવાલય, ગાંધીનગર.
- સેક્શન અધિકારીશ્રી, કોમ્પ્યુટર સેલ શાખા, સામાજિક ન્યાય અને અધિકારીતા વિભાગ, સચિવાલય, ગાંધીનગર. (વિભાગની વેબસાઇટ પર મુકવા સારું.)
- સિલેક્ટ ફાઇલ - ૨૦૨૫.

ગ્રાન્ટ ઇન એઇડ છાત્રાલય સ્થળફેર કરવા બાબતે રજૂ કરવાનું ચેકલીસ્ટ

ક્રમ	મુદ્દા	વિગત/માહિતી
૧	સંસ્થાનું નામ	
૨	સંસ્થાની નોંધણીની વિગતો	
૩	સંસ્થાના હાલના પ્રમુખ/મંત્રી/ટ્રસ્ટીનું નામ અને સરનામું	
૪	છાત્રાલયનું નામ	
૫	છાત્રાલયની માન્યતાનું વર્ષ	
૬	માન્યતા આપ્યાના પત્ર/આદેશ/ઠરાવ નંબર અને તારીખ (નકલ સામેલ રાખવી)	
૭	માન્યતા આપ્યા સમયે છાત્રાલયની માન્ય સંખ્યા	
૮	છાત્રાલયની હાલની માન્ય સંખ્યા (માન્યતા આપ્યાબાદ છાત્રાલયની માન્ય સંખ્યામાં વધારો કરવામાં આવેલ હોય તો ક્યારે અને કેટલી સંખ્યાનો વધારો આપવામાં આવેલ છે તેની વિગતો આધાર સાથે સામેલ રાખવી)	
૯	હાલના છાત્રાલયમાં છેલ્લા ૫ વર્ષમાં રહેલ વિદ્યાર્થીઓની સંખ્યાની યાદી તેમજ સદર સંસ્થાને છેલ્લા પાંચ વર્ષમાં વર્ષવાઇઝ આપેલ અનુદાનની વિગતો રજૂ કરવી.	
૧૦	સંસ્થાએ હાલના સ્થળે છાત્રાલયનું મકાન બાંધવા સરકારી અનુદાન મેળવેલ છે કેમ? 'હા' તો વિગતો રજૂ કરવી.	
૧૧	સંસ્થા છાત્રાલય કયા સ્થળ/મકાનમાં સ્થળફેર કરવા માંગે છે તેની વિગતો.	

(Handwritten signature)

૧૨	સંસ્થાએ છાત્રાલય સ્થળફેર અંગે રજૂ કરેલ કારણો	
૧૩	સંસ્થા દ્વારા છાત્રાલય સ્થળફેર કરવા અંગે કરેલ ઠરાવની નકલ	
૧૪	આવા સ્થળ ફેરફાર માટે છાત્રાલયે તેના સંસ્થાના ૫૦ ટકાથી વધારે સભ્યોની અને છાત્રાલયના ગૃહપતિ/ગૃહમાતાની અને અન્ય સ્ટાફની લેખિતમાં સમંતિની નકલ રજૂ કરવી.	
૧૫	અગાઉ સંસ્થા દ્વારા છાત્રાલય સ્થળફેર કરાવેલ છે કે કેમ? તેની વિગતો	
૧૬	સંસ્થા છાત્રાલય જે સ્થળે ફેરફાર કરવા માંગે છે તે સ્થળ/મકાન સંસ્થાની માલિકીનું હોય તો માલિકના આધાર પુરાવાની વિગતો રજૂ કરવી. અને મકાન ભાડાનું હોય તો મકાન માલિક સાથેના ભાડાના કરારની વિગતો રજૂ કરવી.	
૧૭	સૂચિત નવા સ્થળના મકાન માટેનું મકાન વપરાશનું પ્રમાણપત્ર (B.U.P.) તેમજ ફાયર સેફ્ટી અંગેનું પ્રમાણપત્ર	
૧૮	સૂચિત નવા સ્થળના મકાનમાં ફૂલ ઓરડાની, સંડાસની, મુતરડીઓની સંખ્યા કેટલી છે તેની વિગતો ક્ષેત્રફળ સાથે રજૂ કરવી.	
૧૯	સૂચિત નવા સ્થળે કયાં ધોરણ સુધી અભ્યાસની સુવિધા ઉપલબ્ધ છે? તેની વિગતો.	
૨૦	સૂચિત નવા સ્થળેના મકાનનો પ્રિન્ટવાળો પ્રમાણિત નકશો તેમજ મકાનના ફોટોગ્રાફ્સ રજૂ કરવા.	
૨૧	સૂચિત નવા સ્થળના મકાનની ૧૦ કિ.મી.ની ત્રિજ્યામાં અન્ય કોઈ છાત્રાલય આવેલ છે કે કેમ? તેની વિગતો	

૨૨	છાત્રાલયના હાલના સ્થળેથી છાત્રાલય સ્થળફેર બાબતે કોઈ વાંધા અરજી કે વિરોધ અરજી તેમજ કોઈ વિવાદ/કોર્ટકેસ નથી તે મતલબનું સંસ્થાનું પ્રમાણપત્ર	
૨૩	હાલના સ્થળેના છાત્રાલયના કર્મચારીઓ સૂચિત છાત્રાલયના સ્થળે ફરજ બજાવવા સંમત છે કે કેમ? તેની વિગતો	
૨૪	સૂચિત છાત્રાલયના સ્થળે પૂરતી વિદ્યાર્થીઓની સંખ્યા મળી રહે તેમ છે કે કેમ? તેની વિગતો સૂચિત વિદ્યાર્થીઓની યાદી સહ રજૂ કરવી.	
૨૫	સંસ્થા સૂચિત સ્થળે કચારથી છાત્રાલય શરૂ કરવા માંગે છે? તેની વિગતો રજૂ કરવી.	
૨૬	સંસ્થાના હાલના છાત્રાલયના સ્થળે અભ્યાસ કરતાં વિદ્યાર્થીઓના ભવિષ્યના અભ્યાસના આયોજન અંગેની વિગતો રજૂ કરવી.	
૨૭	છાત્રાલયના સ્થળફેર અંગે સંબંધિત નિયામકશ્રીનો સ્પષ્ટ અભિપ્રાય	

-સહી-

નિયામક

વિકસતિ જાતિ / અનુસૂચિત જાતિ કલ્યાણ

ગુજરાત રાજ્ય, ગાંધીનગર.

